

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี มีค่านิยมในด้านวินัย ความรับผิดชอบตามหน้าที่พลเมืองดี โดยระบบไว้ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความอดทน การประหยัด การมีวินัย ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ฯลฯ ข้ามแต่ละสถานศึกษาที่ได้จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นของตนเอง ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะหนึ่งของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการ และมีความจำเป็นต้องเสริมสร้างให้กับเยาวชนอย่างเร่งด่วน ดังจะพบว่าการจัดการเรียนการสอนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรับผิดชอบ ได้เน้นการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อเกิดขึ้นในตัวเองอย่างจริงจัง (พรพิมล คงเปีย, 2555)

มีทฤษฎีหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้นคือ ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning Theory) ของ บี.เอฟ. สกินเนอร์ (B.F. Skinner) โดยมีแนวคิดพื้นฐานว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์อยู่ภายใต้อิทธิพลของเงื่อนไขการเสริมแรงและการลงโทษ การให้การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และถือได้ว่าเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) และการเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) การเสริมแรงทางบวก เป็นการทำให้เกิดความพึงพอใจ ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมคงที่ หรือเพิ่มมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า เป็นการให้สิ่งที่ดีหลังจากได้ทำพฤติกรรมที่ดี ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เรียนสอบได้ผลการเรียนเป็นอันดับหนึ่งของห้อง ครูผู้สอนอาจจะให้รางวัลเป็นสิ่งตอบแทน เช่น การให้ของขวัญ การให้ดาว นอกเหนือจากเสริมแรงด้วยสิ่งของแล้ว ครูผู้สอนอาจจะเสริมแรงทางกายและอารมณ์ด้วย (จินจิรา อินทะยะ, 2548) เบียร์ธอร์เกอร์เป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพในการรักษาหรือเพิ่มพฤติกรรมได้มากกว่าตัวเสริมแรงอื่น ๆ เนื่องจากมีอำนาจในการแผ่ขยาย (Generalized Reinforcers) สามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นตัวเสริมแรงได้มากกว่า 1 อย่าง ซึ่งทำให้ไม่หมดสภาพการเป็นตัวเสริมแรงเหมือนกับตัวเสริมแรงอื่น ๆ นอกจากนี้เบียร์ธอร์เกอร์ยังสามารถใช้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมเป้าหมายกับตัวเสริมแรงอื่น ๆ เช่น เชื่อมโยงกับอาหารที่เด็กชอบหรือกิจกรรมที่เด็กสนใจ เป็นต้น และสามารถให้ได้ทันที หลังจากพฤติกรรมเกิดขึ้น ไม่ขัดขวางกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่และใช้ได้กับทุกคนรวมทั้งการทดลองกับกลุ่มใหญ่ ๆ แม้ว่าแต่ละคนจะชอบต่างกันก็ตาม แต่ก็สามารถนำไปแลกเปลี่ยนของตนเองต้องการได้ เนื่องจากมีสิ่งของให้แลกเปลี่ยนหลายอย่าง และยังช่วยให้เบียร์ธอร์เกอร์ได้ตามจำนวนพฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2528)

นางสาวพรพิมล คงเปีย (2555), วิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาการสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการเสริมแรงทางบวก ปีการศึกษา 2555 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรับผิดชอบของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาการสื่อสาร ข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับดี ส่วนความรับผิดชอบของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี ส่วนประเด็นความรับผิดชอบของนักเรียนในเรื่องที่สำคัญ คือ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา รองลงมาคือ นักเรียนส่งงานครบตามกำหนด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะใช้เสริมแรงทางบวกด้วยเบียร์ธอร์เกอร์เพื่อรับพฤติกรรมการเข้าห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตรนศึกษาในวิชาคอมพิวเตอร์ให้ดีขึ้น และเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีสามารถเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้เบี้ยอรรถกรที่มีผลต่อการเข้าห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตรมศึกษา

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการใช้เบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมเข้าห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ตรงต่อเวลามากกว่าก่อนได้รับการใช้เบี้ยอรรถกร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

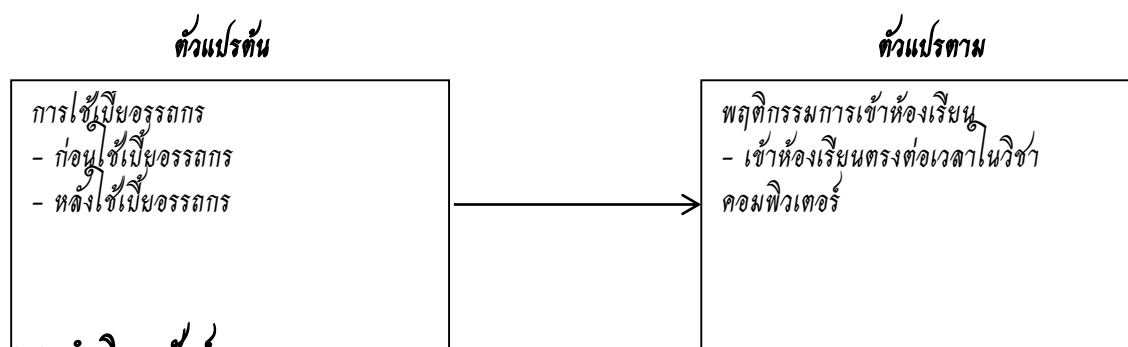
1.4.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของนักเรียนโรงเรียนตรมศึกษา

1.4.2 ตัวแปรในการวิจัย ได้แก่

ตัวแปรต้น คือ การใช้เบี้ยอรรถกร

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลาในรายวิชาคอมพิวเตอร์

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 เบี้ยอรรถกร หมายถึง สัญลักษณ์อย่างหนึ่งมีลักษณะหรือรูปแบบหลายอย่างอาจอยู่ในรูปของคะแนน เบี้ย ดาว คูปอง แสตมป์ เป็นต้น ซึ่งผู้ที่ได้รับสามารถนำไปแลกสิ่งต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคล ภายใต้อำนาจการแลกเปลี่ยนของแต่ละชนิด ลักษณะของเบี้ย (Token) ที่จะใช้เป็นสิ่งเสริมแรงในโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มองเห็นได้ จับต้องได้และนับได้
2. เก็บไว้ได้โดยไม่เสื่อมคุณภาพ
3. นำไปแลกเปลี่ยนสิ่งของที่ต้องการได้
4. ไม่สามารถได้รับจากแหล่งอื่น ๆ นอกจากครูหรือผู้ทำการวิจัย แต่ต้องอยู่ในโปรแกรมนั้น ๆ

1.6.2 การตรงต่อเวลา หมายถึง พฤติกรรมการเข้าห้องเรียนของนักเรียนที่เข้าห้องเรียนทันในเวลา 5

1.6.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกมาทำการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ของโรงเรียนตรุณศึกษา ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.7 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

นักเรียนมีพฤติกรรมการเข้าห้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ตรงต่อเวลาดำเนิน